Voorzitter, raad, publiek op de tribune en iedereen die thuis meekijkt.

Als je het nieuws tegenwoordig volgt, dan zien we alleen maar oorlogen, crises, politieke onzekerheid; het stapelt zich allemaal maar op. En hoe groter de problemen lijken te worden, hoe minder mensen nog weten hoe ze opgelost moeten worden. Dat blijkt maar weer. Ik loop hier naar binnen als een rechts georiënteerde partij, maar het kan zomaar zijn dat ik als linkse partij naar buitenloop.

En ik geef eerlijk toe: ook ik sta hier niet met alle antwoorden op zak. Maar ik ben in ieder geval minder zoekende dan het kabinet van de afgelopen maanden. En laten we daarom vanavond doen waar wij, hier, wel over gaan: keuzes maken voor Kerkrade. Want uiteindelijk zijn het ook die keuzes die bepalen hoe inwoners 2027 gaan ervaren.

Voorzitter, voordat we naar de inhoud gaan nog één opmerking over de stukken. Tijdens de technische behandeling bleek dat begroting en productenbegroting niet overal op elkaar aansloten en dat verschillen pas achteraf worden verwerkt. Wij verwachten dat dit volgend jaar wel op orde is en verzoeken het college de geactualiseerde productenbegroting 2027 na vaststelling alsnog aan de raad toe te sturen.

Inhoudelijk ziet de VVD in deze begroting veel positieve ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van wonen. Maar ook de ambitie om meer midden- en hogere inkomens aan Kerkrade te binden, steunen wij van harte. Meer draagkracht betekent meer investeringskracht voor onze gemeenschap.

En natuurlijk steunen wij het voortzetten van het woonoffensief. Meer bouwen, meer doorstroming en meer passende woningen voor alle doelgroepen. Daar kan wat ons betreft niet genoeg nadruk op liggen.

Maar voorzitter, waar wij liever niet de nadruk op leggen, is op lastenverhoging voor inwoners en ondernemers.

Neem bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing. Die stijgt met gemiddeld 38 euro per huishouden. Tegelijkertijd beschikt de gemeente over een egalisatiereserve. Dan is onze vraag aan de wethouder simpel: Waarom wordt eerst de portemonnee van de inwoner aangesproken en niet eerst gekeken naar andere middelen die hiervoor beschikbaar zijn?

En voorzitter, dan de OZB. Het college kiest ondanks meevallers binnen de OZB door bijvoorbeeld minder leegstand en de bestaande indexering van 1,5%, voor nog een extra OZB-verhoging van 3%.

Dat kan een politieke keuze zijn. Maar als inwoners meer betalen om de begroting sluitend te krijgen, dan vinden wij ook dat zij moeten meeprofiteren wanneer achteraf blijkt dat er daadwerkelijk geld overblijft.

Daarom wil de VVD de wethouder vragen om samen met de financiële commissie te onderzoeken of we transparant kunnen maken welk deel van eventuele jaarrekeningoverschotten werkelijk vrij besteedbaar is, en of die ruimte kan worden ingezet voor een vorm van OZB-compensatie of toekomstige lastenverlichting.

Let wel, we doelen hier op het werkelijk vrij besteedbaar jaaroverschot nadat alle wettelijke verplichtingen, bestemmingsreserves en vereiste weerstandscapaciteit zijn verwerkt.

Wat voor ons verder een positief punt is, zijn de beoogde ontwikkelingen in de wijkgerichte veiligheidsaanpak. Maar de werkelijkheid toont ons ook iets anders: jongerenoverlast stijgt, drugs- en drankoverlast stijgt en verkeersoverlast stijgt ook. Nog zorgelijker is dat inmiddels bijna één op de twee inwoners zich weleens onveilig voelt in de eigen buurt.

Dat zien we ook terug in hoe mensen reageren in de praktijk. Kijk bijvoorbeeld eens naar de discussie over het fietsverbod in het centrum. Die gaat allang niet meer over het verbod zelf, maar over de vraag of er nog wordt gehandhaafd. Of overtreders überhaupt wel worden aangepakt. Dat signaal moeten wij serieus nemen.

Als overlast toeneemt, het veiligheidsgevoel afneemt en inwoners steeds vaker aangeven dat regels onvoldoende worden gehandhaafd, dan is de vraag voor het college, maar zeker ook voor de rest van de Raad: Zijn we nog wel duidelijk genoeg naar elkaar over wat wel en niet acceptabel gedrag is in Kerkrade? Waar ligt voor ons de grens? Vinden wij het voldoende dat bijna de helft van onze inwoners zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt?

Voor de VVD is dat antwoord helder. Veiligheid vraagt om duidelijke normen, zichtbare handhaving en de bereidheid om op te treden tegen mensen die bewust de leefbaarheid van onze wijken en winkelgebieden aantasten.

Want dat zal zeker ook zijn uitwerking hebben op de investering die wij doen in onze winkelgebieden. Als de leefbaarheid en de veiligheid daar goed zijn, zorgt zo'n investering voor: Meer bezoekers, meer bedrijvigheid, minder leegstand en een sterker centrum. Dat klinkt goed in de oren van de VVD. Maar een aantrekkelijk centrum begint ook met het vinden van een parkeerplaats.

Wat ons dan verbaast, is dat het college aangeeft dat er in Schil 1 slechts 310 openbare parkeerplaatsen beschikbaar zijn, terwijl tegelijkertijd ongeveer 150 parkeervergunningen zijn uitgegeven. Bijna de helft van de beschikbare capaciteit.

Deelt het college de zorg van de VVD dat deze verhouding gevolgen heeft voor de beschikbaarheid van parkeerplaatsen voor bezoekers?

En voorzitter daarbij, een parkeerplaats die niemand kan vinden, die lost weinig op. Als een parkeerterrein vol staat, moet direct duidelijk zijn waar bezoekers wel nog terecht kunnen.

Kan de wethouder daarom toezeggen te onderzoeken hoe de parkeerbewegwijzering nu wordt ervaren en of in het verlengde hiervan een duidelijke parkeerrouting kan worden gerealiseerd?

Voorzitter, bereikbaarheid begint vandaag de dag vaak al voordat iemand in de auto stapt. Bezoekers zoeken online waar zij kunnen parkeren, wat dat kost en hoe ver het lopen is naar hun bestemming. Als die informatie moeilijk vindbaar is, zorgt dat voor frustratie en onnodig zoekverkeer in de stad.

Kan de wethouder daarom aangeven of de digitale parkeerinformatie van onze gemeente op dit moment voldoende op orde is? Is informatie over parkeermogelijkheden, tarieven en loopafstanden goed vindbaar via de gemeentelijke website, maar ook via toeristische platforms, navigatiediensten en moderne AI-zoekmachines.
En zo nee, welke verbeteringen ziet het college hierin?

Voorzitter, we zijn ook erg benieuwd naar het aangekondigde Parkeeronderzoek 2027, want als je niet meet, kun je ook niet sturen. En sturen is in het geval van parkeren wel essentieel. Dat heb ik aan de levende lijven ondervonden toen ik laatst tijdens het parkeren de auto van dhr. Krasovec raakte. Nogmaals mijn excuses buurman.

Kan de wethouder toezeggen dat in het Parkeeronderzoek 2027 de daadwerkelijke parkeerdruk en bezettingsgraad per parkeerlocatie wordt gemeten en geanalyseerd? Waarbij ook duidelijk wordt wat de effecten zijn van vergunninghouders en woningbouwontwikkelingen op de beschikbaarheid van bezoekersparkeerplaatsen tijdens verschillende momenten?

Maar voorzitter, maar eigenlijk willen wij allesbehalve op de stoel van de onderzoeker gaan zitten. De VVD wil juist initiatief nemen. En wij vragen ons af: wat is eigenlijk de visie van dit college op parkeren? En welke rol krijgt de raad hier nog bij?

Kan de wethouder toezeggen dat de raad, direct na afronding van het parkeeronderzoek en voorafgaand aan eventuele nieuwe beleidskeuzes, via een informatiebijeenkomst wordt betrokken bij de onderzoeksresultaten?
Zodat de raad, nog voor de verdere beleidsuitwerking, zijn visie en wensen mee kan geven aan het college.

Voorzitter, de VVD wil een parkeervisie die werkt voor ondernemers, inwoners en bezoekers. Met een focus op meer parkeerplekken, betere bewegwijzering en beleid gebaseerd op feiten, is ook een verhoging van de parkeertarieven uit te leggen.

Overigens laten we het nog maar niet hebben over de ergernissen die ontstaan bij de betaalautomaten. Betalen we nu vooraf, achteraf, via een app of betalen we gewoon niet? En over ergernissen gesproken. Het betaald parkeren in Kerkrade is even onduidelijk als de vele regels en formulieren die we als overheid in het leven hebben geroepen. Want daar worden we, vooral ondernemers, toch doodziek van.

En ondernemers zijn uiteindelijk ondernemer geworden omdat ze een bedrijf willen bouwen. Niet omdat ze graag formulieren invullen of discussiëren met de overheid. Dan wil iemand investeren, banen creëren en iets moois neerzetten, maar verzandt hij in discussies die voor de buitenwereld niet uit te leggen zijn.

Kijk maar naar Maastricht. Daar werd de bouw van appartementen stilgelegd omdat een oude balk werd doorgezaagd. Dat werd al snel bekend als *Balkgate*. En in Maastricht hebben ze genoeg gates ondertussen: de *Pinkgate, de Stopverfgate* en *Rieugate* inzake het Derlon Hotel, om er maar enkele te noemen.

Het zijn natuurlijk een extreme voorbeelden, sowieso vergelijken we onszelf niet met Maastricht, maar het laat wel zien hoe regels soms een eigen leven gaan leiden. Als een ondernemer vastloopt terwijl hij duizenden euro's investeert, banen creëert of een pand opknapt, dan moeten we onszelf afvragen: helpen onze regels nog, of zijn we vooral onszelf bezig aan het houden?

En laten we eerlijk zijn: in Kerkrade weten we dat tradities waardevol zijn. Maar niet iedere regel die al twintig jaar bestaat, hoeft ook nog twintig jaar mee. Wij dienen daarom een motie in. Eigenlijk meer een challenge voor de wethouder. En als ik het een beetje kan inschatten, gaat die geen enkele uitdaging uit de weg!

Wij dagen de wethouder uit om samen met ondernemers de tien grootste ergernissen rondom regeldruk op te halen. Niet de tien grootste politieke dossiers, maar de tien dingen waarvan ondernemers zeggen: "Waarom doen we dit eigenlijk zo?" Kies de meest kansrijke knelpunten uit en ga ermee aan de slag.

Lukt het deze wethouder om ondernemersergernissen te verbeteren, te vereenvoudigen of, zoals het een goed liberaal betaamt, gewoon te schrappen? Wij zijn benieuwd of hij het aandurft!

De motie zal zo door de Griffie op iBabs worden toegevoegd. En nu we ze toch genoemd hebben, vanuit deze positie een groot woord van dank aan de Griffie voor de hulp en voorbereiding op deze vergadering.

Voorzitter eigenlijk was dat mijn betoog.

Maar laat ik afsluiten met iets persoonlijks. Het kan zijn dat ik enkele seconden over de tijd heen ga, maar ik beloof dat ik dan straks wat minder vaak zal interrumperen. Maar het moet me van het hart.

Het is als lid van een landelijke partij de laatste tijd wat ongemakkelijk. Dat heeft alles te maken met wat er in Den Haag gebeurt. Met de onrust die we zien. Met politici die zoeken naar antwoorden. En dat slaat over. Misschien is het juist daarom dat ik de laatste tijd zo'n waardering heb gekregen voor de lokale politiek.

Gaat hier alles goed? Nee. Worden hier besluiten genomen die inwoners altijd begrijpen? Nee. Maar wat ik hier wel zie, is iets wat op veel plekken verloren lijkt te gaan: het vermogen om met elkaar in gesprek te blijven. Zowel in de Raadszaal, als naar de inwoners van onze Gemeente toe.

Als ik deze zaal rondkijk, zie ik veel mensen met wie ik gemeenschappelijke dingen deel. Ja, ik kan niet ontkennen dat ik met de één nog net iets meer deel dan met de ander. Maar uiteindelijk zie ik mensen die allemaal hetzelfde doel hebben: onze gemeente een stukje beter maken.

En voorzitter, het beeld dat soms van politici wordt neergezet: de pennenlikkers, de zakkenvullers en de ratten, herken ik simpelweg niet als ik hier rondkijk. Wat ik zie zijn mensen die veel vrije tijd, energie en soms ook een stukje van zichzelf opofferen voor een publieke zaak. En geloof me, ik vraag mezelf soms echt wel eens af waarom ik dit allemaal doe. En ik weet zeker, met mij nog meer mensen hier in de raadszaal.

Zeker als er online weer een stroom aan verwijten voorbijkomt. Zeker als er onwaarheden worden verspreid. Zeker als mensen denken dat bedreigen of intimideren onderdeel van het debat is geworden. Ja, op zulke momenten twijfel ik weleens.

Maar dan zie ik toch snel wel weer waarom het de moeite waard is.

Dan zie ik hoe de heer Piefer hier laatst bevlogen het woord voert. Dan zie ik mevrouw Van Drunen zich vastbijten in het behoud van het ziekenhuis. Dan zie ik mevrouw Laumann niet loslaten voordat de onderste steen boven is gekomen in de Reha-affaire.

En ben ik het altijd eens met hun aanpak? Nee. Met de inhoud? Vaak genoeg niet. Maar juist dat is democratie. En heel eerlijk: als ik hier iets wil bereiken voor Kerkrade, dan kan ik dat niet alleen. Dan heb ik iedereen in deze zaal nodig. Voor steun, maar net zo goed voor tegenspraak.

Misschien zijn het uiteindelijk namelijk niet eens de grote politieke overwinningen die ertoe doen. Misschien zijn het juist die kleine momenten waarop we samen iets voor elkaar krijgen. Een probleem dat wel echt opgelost wordt. Een inwoner die wel echt geholpen wordt.

Dat zijn de momenten die mij ervan overtuigen om met de politiek door te gaan. En dat zijn ook precies de momenten die ik de politieke kopstukken in Den Haag gun.

Want misschien, heel misschien, is dat wel de les die Den Haag van Kerkrade kan leren: dat uiteindelijk niemand zich later herinnert wie er gelijk had, maar wel wie er daadwerkelijk verschil heeft gemaakt.

Dank u wel.